

Naksitrallid

---

148. hooaeg

Naksitrallid

TANTSULAVASTUS LASTELE ENO RAUA RAAMATU PÕHJAL

LAVASTAJA, KUNSTNIK, LIBRETIST KATRIN PÄRN
LAVASTAJA, KOREOGRAAF, KUNSTNIK, VIDEOKUJUNDAJA JANEK SAVOLAINEN
VIDEOKUJUNDAJA ARGO VALDMAA (TEATER ENDLA)
VALGUSKUJUNDAJA TÕNIS JÄRS
REPETIITOR RUFINA NOOR
INSPITSIENT SIIM SAREAL

ESIETENDUS 2. SEPTEMBRIL SADAMATEATRIS

TEGELASED

KINGPOOL SILAS STUBBS

MUHV BENJAMIN KYPRIANOS

SAMMALHABE ANTON JAKOVLEV

TEISTES OSADES MERILIN MUTLI, JULIA KAŠKOVSKAJA, JANIKA SUURMETS,
AIVAR KALLASTE, GERARDO AVELAR, GUS UPCHUCH

LAVASTUSES ON KASUTATUD DAVID NEWMANI, DANNY ELFMANI,
ALAN SILVESTRI JA PENGUIN CAFÉ ORCHESTRA HELILOOMINGUT

SILAS STUBBS, BENJAMIN KYPRIANOS, ANTON JAKOVLEV

A painting of a pond with lily pads and a small boat. The scene is depicted in a soft, painterly style with a muted color palette. In the foreground, several large, round lily pads float on the water. A small, simple boat is visible in the middle ground, and a small figure can be seen inside it. The background shows a hazy, distant shoreline with some trees and a small building. The overall atmosphere is quiet and contemplative.

Eno Raud on eesti lastekirjanduse viljakamaid, tunnustatumaid ja tõlgitumaid autoreid. Temalt on ilmunud üle 50 lasteraamatu. Lastele kirjutamist alustas realistlike lapsepõlvelugudega („Roostevaba möök” 1957, „Sõjakirves on välja kaevatud” 1959) ja väikelastele mõeldud lühipaladega („Nii ja naa” 1957, „Mõru kook” 1959 jt). Loomingu tippteosteks kujunesid muinasjutuliste elementidega Sipsiku lood („Sipsik” 1962, „Anu ja Sipsik” 1970) ning Naksitrallide sari, mis pajatab inimlike omadustega fantaasiamehikestest Muhvist, Kingpoollest ja Sammalhabemest („Naksitrallid” I-II 1972–1975, „Jälle need naksitrallid” I-II 1979-1982). Naksitrallide tuntus ulatub kaugelt üle eesti keele piiride (tõlgitud saksa, vene, läti, leedu, ukraina, tšehhi, slovaki, ungari, moldova, bulgaaria, gruusia, mari jpt keelde). Naksitrallide kujud on tuntuks joonistanud eesti kunstnik ja lastekirjanik **Edgar Valter**.

Nagu Eno Raud raamatudki, jutustab lavastus kolmest võluvast tegelasest, nende sõbrusest, leidlikkusest ja vaprust, looduses seikleemisest ja maailma päästmisest.

Ükskord kohtuvad jäätiseputka juures kolm imelikku mehikest – Sammalhabe, Kingpool ja Muhv. Nad tutvuvad, rõõmustavad üksteisega kohtumise üle - seni on nad kõik olnud üsna üksikud - ning otsustavad sõpradeks saada.

Ootamatult tabab Kingpoolt suure jäätisesöömise peale külmavärin ja kõhahoog, Sammalhabe soovib tal juua põdrasamblateed, sest see on parim ravim kõha vastu. Muhv näitab teistele oma autot, kus on muude toredate asjade hulgas ka keeduspiraal, millega vett keeta. Hakatakse sõitma ja järsku on teel ummik. Kõik kohad on piima- ja kalaautosid täis. Puhkavate autojuhtide käest kuulevad Naksitrallid, et ühe vanaproua juurde on kokku jooksnud kõik ümbruskonna kassid. Neid toites on otsa lõppenud linna piima- ja kalavarud. Piima pole isegi enam lastele. Vanaproua oleks rõõmus, kui keegi kõik need sajad kassid tema juurest minema toimetaks, sest niisugusel moel on kehv elu ka tema enda kassil, ilusal valgel Albertil.

Naksitrallid otsustavad prouat aidata. Õnneks on Kingpoolel mänguhiir, mille Naksitrallid otsustavad kassidele söödaks sättida ja niimoodi nad linnast eemale meelitada.

Siis juhtub aga nii, et kassid saavad nuhtluseks juba ka järgmises linnas.

Naksitrallid mõistavad, et nende tegu ongi selle nuhtluse põhjustanud ja jäävad vaidlema, kas aidata linnainimesi või mitte. Muhv läheb keset vaidlust ära postkontorisse ja saab paki kirju. Ta kirjutab ja saadab neid iseendale, sest ta on maailmas nii ükski ja selletõttu õnnetu. Nüüd aga on tal lohutuseks sõbrad. Muude kirjade hulgast leiavad Naksitrallid abipalve, mis neid jälle tegutsema sunnib. Alberti püüdmiseks kaevavad nad püünisaugu ja lähevad ülejäänud kasse otsima.

Taas põgenevad Muhv ja Kingpool kasside eest, samal ajal kui Sammalhabe peab vaikselt lamades valvama linnupesast, mis talle öö jooksul habemesse on tekkinud.

Muhvi punane furgoon sõidab tagaajamise käigus järve ja Naksitrallid, kes ei oska ujuda, kardavad, et siia nad nüüd jäävadki. Äkki peatub nende pea kohal helikopter,

sealt visatakse alla nõõrredel. Kingpool rõõmustab, et nad on pääsenud, Muhv teatab, et ta ei saa autot maha jätta - kapten upub koos laevaga. Kingpool aga ütleb, et tema ei ole selline sõber kes teise hädas üksi jätab ja nii otsustavad nad koos autosse jääda, saagu mis saab. Siis jääb Kingpooele askeldamise käigus pihku keeduspiraal – talle meenub, et Muhv on öelnud, et sellega on võimalik järvetäis vett keema ajada ning nad otsustavadki proovida.

Järvest hakkab tõusma auru. Naksitrallid rõõmustavad – plaan töötab.

Nende pea kohale kogunevad vihmapiilverd ning Naksitrallid mõistavad, et tuleb kiiresti põgeneda, enne kui nad kogu järvetäie vett kaela saavad.

Kassid tormavad neile järele, aga vesi järves tõuseb taas ja kassid jäävad saarele vangi. Naksitrallid on pääsenud.

Naksitrallid viivad Alberti vanaprouale tagasi ning saavad auraha vapruse eest kassivastases võitluses. Siinkohal lavastus lõpeb.

Neile, kes tahavad aga kindlasti teada, kuidas lugu edasi läheb, ütleme, et raamatu teises osas Naksitrallide seiklused jätkuvad, kasside kadumise tõttu vallutavad linna rotid ja jälle on vaja meie kolme sõbra abi. Saarele vangi jäänud kassid päästetakse vabadusse ning looduse tasakaal saab kõigi rõõmuks taastatud.

LAVASTAJAD KATRIN PÄRN JA JANEK SAVOLAINEN

LUGU MINU SÕBRAST JUULAST, KASSIST TIIGI TÄNAVALT

Ma ei mäleta enam täpselt, millal ma seda kassikest esimest korda märkasin. Tulin ilmselt töölt kodu poole ja meenub vaid, et tegin temast pilti (oma vana telefoniga, mis mul juba kaheksa aastat tagasi ära väsis!). Kahju, et mul seda fotot alles pole. Kass istus ühe „hruštšovka“ viimase trepikoja keldriaknal ja uudistas veidrat inimest, kes tema mõnusat olemist mingi kummalise karbiga segama tuli. Klõps! Mäletan, et pilt oli kehvakene, aga mõtlesin, et küll on kellelgi vahva kass. Selline.....no lihtsalt on kohe! Istub eeskujulikult nagu kivist kuju ja kikitab kõrvu. Toredate iseäralike valgete põsepaunade ja pikkade, ilmekate valgete vurrude ja kulmudega. Musta-valgekirju nääpsuke. Vaatasin teda natuke, vist ütlesin talle midagi ja läksin edasi.

Kuna see maja on mu koduteel, siis kohtasin kassikest üpris sageli - ikka viimase trepikoja juures oma kassitoimetusi toimetamas. Tore oli teda näha. Üksvahe teda polnud ja see tegi mind natuke murelikuks. Aga siis oli ta jälle seal! Liikusin nüüd pigem läbi maja hoovi ja millalgi hakkas ta mind ilmselt ära tundma: „Näe, jälle tuleb! Vaatan õige, mis ta tahab. Lähen tiirlen pisut ta jalgade ümber.“

Ükskord tahtsin talle pai teha, sest mulle jäi mulje, et ta väga tahab seda, aga ei julge küsida. Kass tuli, tiirutas ning hõõrus ennast vastu mu jalgu. Tegin kiire pai, mille ta arglikult vastu võttis – tundus, et tal oli seda tõesti vaja.

Vahel tervitas ta mind heleda kräunumisega. Tema „kräun“ oli pigem selline hele piiks, justkui tita nutaks. Inimestel tekib sellistel puhkudel kohe tunne, et ju on kassil kõht tühi. Lippasin üle tee poodi ja ostsin talle konservi. No loomulikult asus ta seda isuga nosima! Sellest ajast käisin rõõmuga seal pisikeses poes – ainukese asjana ostsin iga kord ühe kassikonservi. Ma ei tea, mida müüja küll mõelda võis.

Siis hakkas juhtuma nii, et vahel tuli kass mulle juba kaugelt vastu ja suisa nõudis konservi, ei mallanud oodatagi. Mõnikord tulin mina, konserv kotis ja teda polnud. Nii ma siis käisingi, konserv igaks juhuks kogu aeg kaasas.

Miks ta seal istus? Ma ei tea. Kahtlustasin, et ta kodu on seal trepikojas ja ju laseb perenaine-peremees ta hommikuti õue. No igatahes oli ta just seal. Aastaringelt. Talvel lumega, kevadel siniliiliate taustal, suvel peesitas muru peal, sügisel otsis räästa alt vihma eest varju. Imestasin, et on ikka veidrad inimesed, kes niimoodi looma peavad ja imetlesin kiisu truudust ning kannatlikkust. Istub ja ootab. No keda ometi?

Kord uurisin ühe tolle maja tädikese käest kassi kodu kohta. Olin näinud teda kass sabas kõndimas. Tädi ke rehmas seepeale, et: „See on ju Juula!“ Igatahes kõnetasin edaspidi kassi nimepidi.

Mingil hetkel oli meie kohtumises Juulaga taas pikk-pikk paus. Aga siis oli ta jälle seal!

Otsustasin pöörduda Kassiabisse, et nende abiga välja selgitada, kas Juulal on peremees-perenaine. Selgus, et Juulal ongi perenaine, vanem daam ja et kass lastakse tavaliselt ööseks tuppa. Minu käest muidugi küsiti, et kas ma saan kassi enda juurde võtta, et talle paremat kodu pakkuda. Oi, kuidas oleksin ma seda tahtnud! Aga mul endal oli juba kass.

Mäletan, et kord möödus taas paar nädalat, mil Juulat näha ei olnud. „No on ka varem ette tulnud“, mõtlesin. Samas sirvisin hoiukodude ja varjupaikade lehekülgi lootuses, et äkki on ta kusagil seal. Ja oma suureks üllatuseks leidsingi Juula Tartu kodutute loomade varjupaigast. Kass Tiigi tänavalt! Ta oli nimetatud Rondaks. Ma väga lootsin, et ta leiab endale uue kodu. Aeg-ajalt kiikasin varjupaiga kodulehele, et uurida kas ehk juba... Kas keegi on seda toredat kassikest märganud? Ühel päeval nägin, et tema profiil on kadunud ja tärkas lootus, et viimaks ometi on ta kodus. Lehel on ka kodu leidnud kasside pildid. Juulat nende hulgas miskipärast polnud. Paar päeva oli mul imelik olla. Otsustasin helistada ja uurida, kus ta on, mis on temast saanud? Sain teada, et ta oli vana ja haige. Rohkemat ei midagi. Täna sin viisakalt ja olin kurb, väga kurb. Talumatult kurb.

Aeg-ajalt mõtlen Juulale ja meie iseäralikule sõprusele ning mu mõtted on soojad. Meie lavastus on pisut ka talle pühendatud. Hoidke oma armsaid lemmikloomi, oma pere-liikmeid, ärge kunagi olge hoolimatud! Ei ole siia vist midagi kohasemat lisada, kui Väikese printsi tsitaat Saint-Exupéry raamatust – „Sa vastutad alati kõige eest, mis sa taltsutanud oled!“

Janek Savolainen, lavastaja

Teatrijuht Toomas Peterson

Balletijuht Mare Tommingas

Draamajuht Tiit Palu

Lavameistrid Rello Lääts, Veljo Rütli, Raido Kits, Aare Kiho,

Mart Visnapuu, Reigo Harkman, Andre Luik, Aigar Kikkas

Dekoratsiooniala Marika Raudam, Mait Sarap, Ain Austa, Terje Kiho, Innari Toome,

Andres Lindok, Leenamari Pirn, Sirje Kolpakova, Aleksandr Karzubov, Indrek Ots,

Mart Raja, Armin Luik, Katrin Nigumann, Tarvo Vassil, Arvo Vassil, Eino Reinapu

Kostüümiala Ivika Jõesaar, Irina Medvedeva, Ruth Rehme-Rähni, Külli Kukk,

Edith Ütt, Ivi Vels, Ljubov Guzun, Valentina Kalvik, Luule Luht, Tia Nuka,

Elli Nöps, Natalja Malinen, Inkeri Orasmaa, Daisy Tiikoja, Kaire Arujõe,

Heli Kruise, Marit Reinmets, Olga Vilgats, Kertu Lepasaar,

Toomas Vihermäe, Malle Värno, Juta Reben, Henn Laidvee

Rekvisiitorid Mirka Porrassalmi, Ave Liivamägi, Kaie Uustal

Riieturid Maris Plado Anu Kõiv, Eva Kõiv

Grimm ja soengud Anne-Ly Soo, Anne-Marie Kivioja-Noormaa, Olga Belokon

Valgustajad Jaanus Moor, Madis Fuchs, Tõnis Järs, Andres Sarv

Heli ja video Indrek Asukül, Andreas Kangur, Juho Porila

Kava kujundanud Katrin Kelpman

Kava koostanud Kai Rohejärv

Fotod Janek Savolainen, Argo Valdmaa

Lavastajad tänavad Aino Pervik, Külli Leppik,

Ivar Koppel, Kaido Koosapoeg, As Tartu Agro

Andres Keil, Kristjan Walter Kask, Lonely Island Group

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi, et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.

Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks.

Fondi on võimalik teha annetusi:

SA Tartu Kultuurkapital / SEB pank 10102052050006 / Sampo Pank 334408570002

Märksõna: VANEMUISE FOND

Vanemuise fond tänab:

Olga Aasavit, Andrus Ansipit, Mart Avarmaad, Alar Kroodot,

Kalev Kaset, Mati Kermast, Eero Timmermanni,

Tartu linna, Vanemuise advendikontserdil annetajaid.

Aasta toetaja

kinema

Aasta toetaja

LARSEN
COGNAC

Ametlik autopartner

NISSAN | **autospirit**

Ametlik hotellipartner Tartus

DORPAT
HOTELL

Ametlik hotellipartner Tartus

LONDON
HOTELL

Ametlik hotellipartner Tallinnas

park inn
Central Tallinn

Tartu
heade mõtete linn

GIGA

KUKU

Postimees

KULTUURIMINISTEERIUM

AITAN LAPSI

AS GIGA on Vanemuise Sümfooniaorkestri Kassitoome tasuta suvekontserdi peasponsor.

Innovation
that excites

UUS NISSAN PULSAR

UUS AUTO, UUS KOGEMUS. TÄIUSLIK KAASLANE.

UUS NISSAN PULSAR

See on nii seest kui väljast dünaamiline auto. Kõige ruumikam salong oma klassis ja palju uuenduslikku varustust teevad perega reisimise väga mugavaks. Vaikne ja kergesti manööverdatav Nissan PULSAR on sinu jaoks nagu loodud.

**NÜÜD EI TASU VÄHEMAGA LEPPIDA.
UUS NISSAN PULSAR PANEB SUL PULSI LÖÖMA.**

BRONEERI PROOVISÖIT JUBA TÄNA!

autospirit

Autospirit Tartu OÜ

Turu 47, Tartu
tel 734 1422
www.autospirit.ee

**NISSANI OMANIK, LIITUGE
BOONUSPROGRAMMIGA!**

YOU+ NISSAN
KASULIK SULELE JA SINU AUTOLE NISSAN.EE/YOU+

Piltidel on illustreeriv tähendus. Nissan Pulsari keskmine kütusekulu on 3,6 – 5,1 l/100 km, CO₂ emissioon 94 – 119 g/km.

OMADE JA UÕÖRASTE VAHEL

kinema
www.kinema.eu

